

Hevur tú ein spurning ella onkran trupulleika, sum tú kundi ynskt tær at fingið viðgjordan í hesum teiginum.

Spyr Sosialin

Skriva til: Sosialurin, postsmoga 76, 3800 Argir. Merk brævbjálvan »Spyr Sosialin«.

Sálarfrøðingurin:

Er hann orðblindur?

Eg eigi hálvvaksnan son, sum ikki hevur lært at lesa og skriva, sum onnur.

Hann hevur torført við at skilja sjálvljóð frá hjálfjóðum, og tí tekur tað drúgvá tíð, at lesa eitt litíð petti.

Nú vil hann sjálvsagt hava útbúgving eins og onnur ungfólk, men hann hettar sær ikki undir hetta, tí skúli altíð skal til.

Vit vilja fegin hjálpa soninum, men hvussu?

Kann sálarfrøðingurin geva okkum ráð, hvussu vit skulu bera okkum at.

NB. Eg veit ikki um hann er orðblindur.

Mamma

Eg dugi ikki reidiliga at svara tygum, um sonurin er »orðblindur« fyrri tí, um hann hevur torført við at skilja sjálfvødd frá hjálfvøddi, tí tað, sum áður vanligar vardu nevnt orðblindni, eftirhondini hevur vist seg at fevna yvir so nógvur ymskar trupulleikar, at kon skulafólk á okinum nú heldur velja at kalla ein slíkan næming lesitarnaðan.

Orsokirnar til lesibrek

kunnu spenna líka frá líkamligum brekum í heilunum til reit psykologiskan ampa av at skula takast við lesing, og viðgerðarhættirnar eru tiskil hareftir líka so ymskir.

Roknað verður við, at umleið 4% av skúlabørnum eru so mikið lesitarnað í mun til hini, at teimum nýtist beinleiðis serundirvísing. Sambært hagtøl frá Føroya Skúla fingi t.d. pr. 1.1.1979 550 næmingar serundirvísing, harav 395 serstakliga vegna lesi, skrivi- og rokntarnar.

Alt eftir brekinum verða summir næmingar skjótt og væl hjálptir, meðan aðrir eru drúgvári og uppávirðir aðrir ongantíð koma heilt fyrri seg lesing viðvíkjandi.

Fólkaskúlin ein og Skúlin á Trøðni eiga serkon fólk, sum við serstokum lesirøynidum duga at meta um hin lesibrek-ada, hvussu umfatandi og kanska eisini av hvørjum slagi brekið er og tessvegna helst eisini megna at seta út í kortið, hvussu fjarst skal fram við abótum.

Eg haldi, at tygum áttu at vent tygum til hesar kanningar og viðgerðarstovnar, ongantíð ov skjótt, men samstundis uttan at orkymla sonin, tí mangan eru lesibrek avmarkaði lyti, og sonurin kann fyrri tann skuld hava so margar aðrar týðandi dygdir.

At enda skal eg nevna,

at tað finnst so mikið nógvur dygdarlesnaður at kunna seg við um lesibrek, at tað er púra óneyðugt hjá mær at gera meira burtúr her, og vil eg í fyrstu syftu loyva mær at vísa á eina grein hjá Paula Nielsen, námsfrøðingi í Skúlablaðnum 4.—5. hefti, frá 1979, við heitinum »Børn við lesi- og skrivi-trupulleikum — vegleiðing til foreldur og lærarar«.

EyJo

Læknin:

Er klænkað — hvat nú?

Eg havi júst nú roynt ein heldur strangan klænkur.

Nú er tað hent, at eg havi mist mánaðsjúkuna, umframt at eg ikki havi opning longur.

Hvat skal eg gera. Eg vil freyðugt taka eitt gram upp á, nú málið er rokkið. Hetta er vordíð mær ein stórus trupulleiki.

Kann læknin siga mær, hvat eg skal eta og annars, hvussu eg skal bera meg at fyrri at fáa tað umrødda í rættlag?

NB: Eg havi eisini roynt fibertablettir.

EG.

Tað er ógjorligt hjá mær at svara hesum spurning-

Eyðun Joensen, sálfrøðingur

Marjun Sigurdóttir, sálfrøðingur

Marnar Simonsen, lækni

Turið Debes Hentze, lögfrøðingur

inum ella geva góð ráð, tí tygum hava givið so fáar upplýsingar.

Eitt nú veit eg ikki hvussu nógv tygum víga, hvussu gomul tygum eru, men bert at mánaðsjúkan er burtur.

Hetta fyrirbrigdi, sum tygum kunnu vera komin útí nú, verður kallað ANOREXIA NERVOSA, og kann vera ógvuliga trupult at lekja.

Tygum skulu fara beinleiðis til læknin, tí tað at mánaðsjúkan er burtur, kann vera eitt rætt sjúkrahúskenni fyrri fyrirbrigdið ANOREXIA NERVOSA.

MS

Lögfrøðingurin:

Skal eg gjalda?

Fyrri sløkum fimm mánaðum síðan keypti eg sanitetsvørur fyrri umleið 1500 krónur.

Av tí at eg broytti ætlan, og lat handilsmannin veruna aftur tveir dagar seinni, uttan at eg hevði pakkað vøruna út, so helt eg at hetta málið var avgreitt og liðugt.

Nú hendir tað, at eg seinast í januar mánað fái eitt skriv frá handilsfyrstokuni, har stendur, at eg skal gjalda 150 krónur í ómaksgjald fyrri hesa

vørur.

Eg gjørdi einki við málið, men nú havi eg fingið bræv sendandi, sum er ein ávaring um at gjalda innan 14 dagar.

Viðmerkjast skal, at har eru ikki komnar rentur upp á tær 150 krónurnar.

Kann lögfrøðingurin siga mær, um eg havi skyldu at gjalda fyrri vørur, sum eg lat aftur til handilsfyrstokuni beinanvegin?

J. C.

Sum tygum kanska víta, kunnu tygum ikki krevja tann handlandi at taka ta vøruna aftur, sum tygum hava keypt. Ikki uttan so, at hann frammanundan hevur givið lyfti um hetta.

Noktar hann at taka vøruna aftur, hevur hann krav um keypspening, og tygum eiga at gjalda.

Tekur hann vøruna aftur, verður tað avtalan íd gjord verður tykkara millum tá handlin gongur aftur, sum verður avgerandi fyrri undir hvørjum treytum vørur verður tiki aftur.

Tann handlandi fær vøruna aftur og tygum fúa keypspening afturgjaldan ella góðskrivaðan.

Um so er, at tann handlandi bert ynskir at taka vøruna aftur undir ávísu treytum, (so sum t.d. at tygum gjalda eitt ávíst ómaksgjald), eigur hann at gera vart við tað ádrænn vørur verður tiki aftur, so tygum fúa hovi at gera

tygum greitt, um tygum ynskja at lata vøruna aftur undir hesum treytum.

Verður ongin treyt lögð við tá handlin gongur aftur, má handlin metast at vera endaligur og krav kunnu ikki seinni setast fram hesum viðvíkjandi.

Sum tygum skilja er tað avtalan tykkara millum sum er avgerandi og minni spurningurin um, hvussu skjótt tygum lótu vøruna inn aftur, og um vørur var útpakkað ella ikki.

At enda má eg tó viðmerkja, at um tann handlandi ikki tók vøruna aftur í semju við tygum, — nevniliga um tygum bert lótu vøruna liggja í handlinum, tí tann handlandi noktaði at taka vøruna aftur, tá verður svarið upp á henda spurning hjá tygum eitt annað, sum tó verður ov drúgvat at koma inn á hesuferð.

Turið

um nøvn

Silvurbrúðleyp

I dag kunnu hjúnni Henríana og Elmar Johannesen, Toftir, halda silvurbrúðleyp. Tey eru burturstødd.

Dallas

(aldursmark 18 ár)

10. februar: Regin leggur plátur á
11. februar: Niels leggur plátur á
12. februar: Finala í plátuvendarakappingini.
13. februar: Vinnarin í plátuvendarakappingini leggur plátur á.

Klubbin

11. februar: Brandur og Hartvig leggja plátur á. (aldursmark 15 ár)
12. februar: Teinar
13. februar: Black Birds

Kvøldlot

10. februar: Black Birds
11. februar: Tarta
12. februar: Regin leggur plátur á.
(Aldursmark 15 ár).

Dag.

Ferðætlanin hjá Smyrli

Gjørd eftir ynski frá suðuroyingum

Hvi siglir Smyril av Havnini til Suðuroy kl. 10.30 friggjadag, og ikki t.d. kl. 13, so skulanæmingar og fólk úr Suðuroy ið arbeiða í Havn, kunnu sleppa heim í góðari tíð í vikuskiftinum?

Hetta vil ein lesandi suðuroyingur í Havn hava greiði á.

— Flestu av okkum, sum ganga í skúla í Havn, fáa fri á middegi. Tað er tí burturspilt tíð, at vit skulu ganga í Havn og biða eftir at sleppa suður til klokkan sjei á kvøldi.

Tá vit at enda eru komin heim friggjakvøld, er klokkan farin av 10. Hetta er spell, tí Smyril hægst hevur 12—15 ferðafólk við, tá hann fer suður friggjadag fyrrapart.

Lesandi í Havn viðmerkir eisini, at hann hevur tosa við nógv fólk, sum arbeiða í Havn og sum fara suður hvørt vikuskifti. Hesi siga, at tey kunnu sleppa frá arbeiði friggjadag á middegi, um fartur er suður, tí tey kunnu flest øll arbeiða yvir hósadag

istaðin.

Sosialurin setti tí spurningin til Jóhann Restorff Jacobsen, stjóra á Strandferðsluni.

Hvi er ferðætlanin lögð soleiðis, at suðuroyingar í Havn ikki sleppa heim fyrr enn kl. 10 friggjakvøld?

— Ferðætlanin er lögð soleiðis eftir ynski frá suðuroyingum, tí teir vildu hava møguleikan at koma aftur og fram sama dag.

At Smyril fer av Havnini kl. 10.30 kemst av, at

Tit ringja

— vit skriva

Ringið telefon

11820

ferðandi, sum koma aðra staðni frá í Føroyum, eisini kunnu koma til Suðuroynna og aftur sama dag. Her verður serliga hugsað um Sandoynna.

Kann avstaðferðin úr Havn ikki verða kl. eitt seinna part istaðin?

— Tað ber ikki so væl til, tí tey fólk, sum skulu til Suðuroynna í orindum og vilja sleppa heimaftur

sama dag, fáa ikki stundir til stórvægis, í so stuttum tíðarskeið.

Sum nú er, ber til at fara suður, gera orindini og sleppa norður aftur kl. fyra seinna part, og hetta er júst tað ferðætlanin er gjord eftir, — í samráð við fólk í Suðuroynni, sigur Jóhann Restorff Jacobsen.